

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03.

Кафедра української, іноземних мов та перекладу

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Практика виробнича: переддипломна»
(назва навчальної дисципліни)

з підготовки здобувачів

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань	03 Гуманітарні науки <i>(код і назва)</i>
Спеціальність	035 Філологія <i>(код і назва)</i>
Освітня програма	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська <i>(назва)</i>

Полтава 2019

Розробник (-и)/укладачі програми:

Король Тетяна Григорівна, к. пед. н., доцент, доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада НПП)

Рецензенти програми:

Воловик Л. Б., к. філол. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада НПП, місце роботи)

Черчата Л. М., к. пед. н., доцент, доцент кафедри доцент кафедри загального і слов'янського мовознавства та іноземних мов Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада НПП, місце роботи)

Програму навчальної дисципліни «Практика виробнича: переддипломна» обговорено і схвалено на засіданні кафедри української, іноземних мов та перекладу

Протокол засідання кафедри від 03 червня 2019 р., № 10.

Завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу
(назва кафедри)

доктор філологічних наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ Н. М. Бобух
(підпис) (ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
(назва освітньої програми)

доктор філологічних наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ О. І. Кобзар
(підпис) (ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради,
д.е.н., професор

_____ Н. С. Педченко

АНОТАЦІЯ

Програма навчальної дисципліни «Практика виробнича: переддипломна» призначена для підготовки фахівців спеціальності 035 «Філологія» освітньої програми 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська». Метою виробничої переддипломної практики є поглиблення теоретичних знань, формування практичних навичок і вдосконалення умінь планування, реалізації й презентації результатів науково-дослідницької роботи, необхідних для здійснення власних наукових пошуків та викладання теоретичного циклу перекладознавчих дисциплін у закладах вищої освіти. Практика покликана заохотити та стимулювати магістрантів до наукової діяльності у галузі філології, зокрема – перекладу.

Під час проходження практики здобувачі вищої освіти мають можливість ґрунтовно підготуватися до написання та захисту магістерської роботи.

АННОТАЦИЯ

Программа учебной дисциплины «Практика производственная: преддипломная» предназначена для подготовки специалистов по специальности 035 «Филология» образовательной программы 035.041 «Германские языки и литературы (перевод включительно), первый – английский». Целью производственной преддипломной практики является совершенствование теоретических знаний, формирование практических навыков и умений планирования, реализации и презентации результатов научно-исследовательской работы, необходимых для осуществления собственных научных поисков, а также преподавания теоретического цикла переводоведческих дисциплин в высших учебных заведениях. Практика призвана заинтересовать и стимулировать магистрантов к научной деятельности в отрасли перевода.

Во время прохождения практики студенты имеют возможность основательно подготовиться к написанию и защите магистерской работы.

ABSTRACT

The curriculum of “On-the-job Pre-graduation Practice” course is designed to train students of specialty 035 “Philology” of the educational program 035.041 “Philology (Germanic Languages and Literatures (including translation), first language is English)”. The purpose of the practice is to deepen students’ theoretical knowledge and develop their practical skills of planning, implementing and presenting the scientific research results, essential for their own research activity as well as teaching theoretical courses in Translation Theory at higher educational establishments. The practice is aimed at the encouragement of Master’s degree students’ interest in scientific research in translation domain.

During the practice, they have an opportunity to prepare for their Master’s project performance and presentation.

Вступ

Виробнича переддипломна практика студентів VI курсу спеціальності 035 «Філологія» освітньої програми 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» є невід’ємним складником професійної підготовки фахівців, здобувачів другого магістерського рівня освіти. Практика проводиться в умовах, максимально наближених до реальної професійної діяльності. Виробнича переддипломна практика дозволяє студентам детальніше ознайомитися з методологією виконання дослідження в галузі філології та підготуватися до написання й презентації власної магістерської роботи з обраної теми.

Предметом виробничої переддипломної практики є теоретико-методологічні основи організації й реалізації ефективної науково-дослідницької діяльності.

Мета виробничої переддипломної практики полягає у поглибленні теоретичних знань і формуванні необхідних практичних навичок і вмінь планування, реалізації й презентації результатів науково-дослідницької роботи в галузі філології.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

- **загальні:**

- ЗК-03 – здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК-04 – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК-06 – здатність спілкуватися іноземною мовою;
- ЗК-07 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК-08 – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК-09 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК-11 – здатність проведення досліджень на належному рівні;
- ЗК-012 – здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- **спеціальні (фахові, предметні):**

- СК-01 – здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах;
- СК-03 – здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки;
- СК-04 – здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- СК-05 – усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та / або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій;
- СК-06 – здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань;
- СК-07 – здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень;
- СК-10 – здатність користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням, інформаційними та довідковими ресурсами з метою оптимізації якості виконання перекладацької діяльності.

Програмні результати практики відповідно до освітньо-професійної програми:

- ПРН-2 – упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами;

- ПРН-4 – оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних та непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

- ПРН-7 – аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрямки і школи в лінгвістиці;

- ПРН-10 – збирати й систематизувати мовні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації);

- ПРН-11 – здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;

- ПРН-12 – дотримуватися правил академічної доброчесності;

- ПРН-15 – обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу;

- ПРН-17 – планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження в конкретній філологічній галузі.

Навчальна дисципліна є вибірковим компонентом професійного вибору.

Форма підсумкового контролю знань: 11 семестр – ПМК (залік).

I. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Виробнича переддипломна практика здобувачів другого магістерського рівня вищої освіти має науково-дослідницьке спрямування. Їй належить особлива роль у системі вузівської професійної підготовки. Ця роль визначається загальними завданнями формування особистості викладача вищого навчального закладу загалом та викладача перекладознавчих дисциплін зокрема.

Мета виробничої переддипломної практики полягає у поглибленні теоретичних знань і формуванні необхідних практичних навичок і вмінь планування, реалізації й презентації результатів науково-дослідницької роботи в галузі філології.

Основними завданнями практики є:

- поглиблення й удосконалення теоретичних знань щодо планування, реалізації й презентації результатів наукової діяльності, а також встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю;
- засвоєння та застосування на практиці основ наукової методології;
- формування навичок і вмінь самостійного планування науково-дослідницької та перекладацької діяльності, що передбачають визначення й обґрунтування актуальності майбутньої теми дослідження, формулювання його мети, завдань а гіпотези, окреслення об'єкта та предмета дослідження;
- формування навичок і вмінь самостійної реалізації дослідницької діяльності, що забезпечують відбір актуальних джерел інформації, аналіз та синтез літературних даних, послідовний, логічний та аргументований виклад матеріалів дослідження, формулювання висновків та перспектив подальших пошуків;
- апробація здатності викладати результати своєї роботи та відстоювати сформульовані в ній наукові положення;
- розвиток творчих здібностей, критичного та аналітичного мислення здобувачів вищої освіти.

Під час проходження виробничої переддипломної практики студенти повинні зібрати необхідну для виконання магістерської роботи теоретичну інформацію та практичний матеріал, аналітично опрацювати їх і представити у додатках до звіту чорновий варіант магістерської роботи.

2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст і завдання практики визначає керівник практики на основі програми практики. Протягом практики магістранти мають ознайомитися з основними напрямками науково-дослідницької роботи викладачів кафедри. З цією метою вони вивчають основну документацію кафедри: плани роботи кафедри, науковий доробок професорсько-викладацького складу. Під час проходження виробничої переддипломної практики студенти виконують дослідження в

рамках магістерської роботи, готують виступи на наукові конференції, та наукову статтю до публікації. У кінці практики кожен магістрант готує звітну документацію.

Графік проведення практики (виробничої: переддипломної)

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість проведення	К-ть кредитів	База практики	Відповідальний підрозділ
VI	11	Виробнича: переддипломна	3 тижні	6	Кафедра української, іноземних мов та перекладу	Кафедра української, іноземних мов та перекладу

3. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

По завершенню **виробничої переддипломної** практики до заключної науково-методичної конференції студентам необхідно надати таку звітну документацію:

1. Письмовий звіт, підписаний і оцінений керівником практики. Звіт має містити відомості про виконання програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури.

2. Характеристику роботи студента під час практики від керівника, що містить дані про ступінь підготовки студента, якість виконаних робіт, ставлення до роботи, рекомендації.

3. Чорновий варіант магістерської роботи.

Звіт з практики захищається (з оцінкою) студентом у комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники практики від кафедри та викладачі, які викладали практикантам спеціальні дисципліни.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за роботою студентів під час проходження практики здійснює керівник практики від кафедри. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При виставленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння дослідницькими навичками й уміннями, якість оформлення та своєчасність подання документації.

Поточний контроль

- облік відвідування та перебування студента в університеті протягом практики;
- систематичний контроль за виконанням індивідуального плану практики з боку керівника практики;
- перевірка документації практики на проміжному етапі практики.

Підсумковий контроль

- перевірка документації практики на заключному етапі практики;
- проведення підсумкових конференцій на базі практики – в університеті;
- складання заліку з виробничої переддипломної практики.

Під час оцінювання враховується звіт про практику та характеристика роботи студента керівником практики.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підсумки виробничої переддипломної практики підводяться керівником практики й обговорюються на засіданні кафедри, яка її забезпечує, або на звітній конференції. Комісія приймає залік у студентів в останні день проходження практики або протягом десяти днів після її закінчення. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку

студента за підписом голови комісії. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку на підсумковому заліку відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, йому може надаватися можливість пройти практику у вільний від навчання час. Підбиття підсумків практики магістрантів проводиться шляхом: 1) аналізу звітної документації магістрантів; 2) виведення остаточної диференційованої оцінки за практику для кожного магістранта-практиканта; 3) обговорення результатів практики за засіданнях кафедри.

Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної (асистентської) практики

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. К. : Вища шк., 1997. 271 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ–Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
3. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.
4. Кочетов А. И. Культура педагогического исследования. Мн. : Ред. «Адукацыя і выхавання», 1996. 312 с.

5. Літнарівч Р. М., Кубай О. В. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Рівне : Вид-во МЕНУ ім. С. Дем'янчука, 2010. 44 с.
6. Лудченко А. А. Основы научных исследований : учеб. пособ. / под. ред. А. А. Лудченко. К. : Знання, 2000. 114 с.
7. Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання) : навчально-методичний посібник для студентів / Пентиліук М. І., Гайдаєнко І. В., Окунович Т. Г. та ін. К. : Ленвіт, 2010. 120 с.
8. Основні вимоги до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт (для студентів-філологів) : методична розробка / КНУ ім. Т. Шевченка, Ін-т філології ; кер.проекту Г. Ф. Семенюк. К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. 82 с.
9. Федотов В. В. Рациональная оптимизация умственного труда. М. : Экономика, 1987. 109 с.
10. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К. : Знання-прес, 2003. 296 с.